

ارزیابی نقش حمل و نقل ریلی بر توسعه اقتصادی کشور با استفاده از مدل تحلیلی SWOT

محمد رضا امیرسیافی*، مژده مطالبی

۱- کارشناس ارشد اقتصاد دانشگاه آزاد اسلامی واحد فیروزکوه، M_Amirsaiiafi@yahoo.com

۲- کارشناس ارشد مهندسی نرم افزار دانشگاه آزاد اسلامی واحد قزوین، Mzhd_Mti@yahoo.com

چکیده

سیستم های ریلی یکی از اصلی ترین و مهمترین سیستم های شبکه حمل و نقل همگانی در کلان شهرها به شمار می آیند. از انجایی که همخوانی و هماهنگی در یک شبکه حمل و نقل همگانی شهری برای سرویس دهی مناسب و جذب بیشتر مسافران از اهمیت بالایی برخوردار است و همچنین منابع محدودی برای اجرای سیستم های مختلف در یک شهر وجود دارد. انتخاب مناسب سیستم های حمل و نقل همگانی از جمله مسائل مهم پیش روی مدیران شهری می باشد. امروزه به دلیل بعد مسافت مابین مراکز تولیدی و نیز پراکندگی جمعیت و مراکز اقتصادی در سراسر کشور پهناوری همچون ایران، اهمیت حمل و نقل ریلی از توجه خاصی برخوردار می باشد. نیازهای جابجایی تولیدات در کنار نیازهای جابجایی انسانها به منظور تجارت و سفر، مدیریت سیستم راه آهن را با فاکتورهای متعددی روبرو ساخته که جز بررسی کارشناسانه و چند بعدی غیرممکن ساخته است. تحولات روزانه درون استانهای کشور و پیچیدگی مناسبات اقتصادی با سایر کشورهای همسایه ایران بحث حمل و نقل را به عنوان یک رکن مهم بسترساز پیشرفت اقتصادی معرفی کرده است. در مقاله حاضر سعی بر آن است به بررسی مزایا و معایب سیستم حمل و نقل ریلی ایران بر مبنای روش SWOT پرداخته شود و با ارزیابی نقاط قوت، ضعف، تهدیدها و فرصتهای استفاده از حمل و نقل ریلی و نقش آن در توسعه اقتصادی کشور بررسی گردد.

واژه های کلیدی: حمل و نقل ریلی، توسعه اقتصادی، روش تحلیلی SWOT

۱- مقدمه

صنعت ریلی کشور با توجه به خاص بودن تجهیزات به کاررفته و فعالیتهای جاری در آن و نیز سابقه وجود انحصارات دولتی در تعیین الگوها و فعالیتهای مربوطه، کمتر مورد توجه پژوهش های مختلف اقتصادی واقع شده است. نقش بسترسازی و اهمیت این صنعت برای توسعه و شکوفایی کلیه صنایع فنی و خدمات مسافری، فضای مناسبی برای انجام تحقیق در این خصوص بوده که می توان از ابعاد مختلف به آن توجه شده و برداشت های مناسبی از نتایج آن داشت. در بررسی های به عمل آمده، پژوهش اندکی مبنی بر تعیین روابط بین شاخص های صنعتی، اقتصادی، اجتماعی و سیاسی با شاخص های ریلی یافت گردیده است. توسعه ناوگان ریلی به دلیل فواید و مزایای فراوان آن، در سند چشم انداز بیست ساله کشور نیز مورد توجه خاص قرار گرفته به گونه ای که توسعه صددرصدی از طرف مقام رهبری برای آن هدف گذاری شده است. پرواضح است که نحوه توسعه با بالاترین اثرگذاری ممکن و روش اجرای صحیح این مهم جز بر پایه تحقیقات جامع بر پایه اصول اقتصادی میسر نخواهد بود